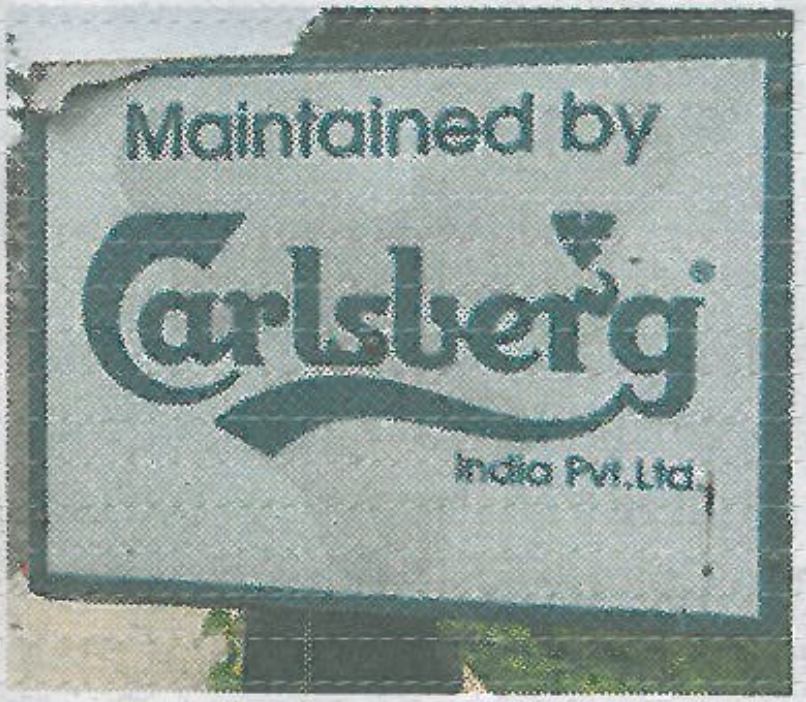
BUSINESS
SIDE 04

AMBASSADØR GIK TIL CARLSBERG MED TIP OM MULIGT LOVBRUD

Dansk ambassadør gik til bryggeriet selv med et tip fra en whistleblower om mulige ulovligheder i Carlsbergs indiske datterselskab. Udenrigsministeriet afviser kritik.

Berlingske

TIRSDAG
11.02.2020
2. SEKTION

Business

KORRUPTION

side 4-5

En dansk ambassadør videregav følsomme oplysninger om mulige lovbrud i Carlsberg Indien direkte til bryggeriets hovedkontor. Bl.a. blev identiteten på whistleblowerens lækket. Udenrigsministeriet afviser kritik, men går alligevel til politiet med sagen.

FOTO: MARTIN SYLVEST/SCANPIX RITZAU

Ambassadør får kritik for læk i sag om Carlsberg-korruption

Ambassadør lækkede tip fra whistleblower om lovbrud til Carlsberg

Da en central figur henvendte sig med anklager om mulige ulovligheder i Carlsberg, gik en dansk ambassadør direkte til bryggeriet selv med de følsomme oplysninger – herunder navnet på anmelderen. Eksperter er kritiske, men Udenrigsministeriet afviser, at der er gjort noget forkert.

Af Jakob Chor jakc@berlingske.dk,
Henrik Jensen hejs@berlingske.dk,
og Michael Lund mlun@berlingske.dk

Den danske ambassade i Singapore får nu kritik fra flere sider for dens håndtering af en opsigtsvækkende advarsel om korruption og andre ulovligheder i Carlsbergs indiske datterselskab.

Især vækker det undren, at ambassadøren i forløbet holdt Carlsberg tæt orienteret om sagen og bl.a. valgte at oplyse identiteten på whistlebloweren - det på trods af, at personen undervejs efterspurgte anonymitet.

Det kan være i strid med reglerne om tavshedspligt, mener eksperter, der undrer sig over det tætte parløb mellem en dansk myndighed og en af landets største virksomheder.

Som Berlingske kunne afdække mandag, henvendte Carlsbergs egen samarbejdspartner i Indien og Nepal, forretningsmanden C. P. Khetan med base i Singapore, sig i sommeren 2019 til ambassaden, hvor han efterspurgte en whistleblowerordning og advarede om, at der fandt korruption og andre mulige ulovligheder sted i bryggerikoncernen.

Men i stedet for at anmelde sagen til myndighederne valgte ambassadøren at orientere Carlsbergs danske hovedsæde direkte om både henvendelsens indhold og identiteten på anmelderen, viser dokumenter, Berlingske har fået aktindsigt i.

Ifølge Frederik Waage, professor i offentlig ret ved Syddansk Universitet, kan ambassaden dermed uretmæssigt have videregivet fortrolige oplysninger til Carlsbergs ledelse.

»Hvis en udenlandsk borger eller virksomhed henvender sig til en dansk ambassade, beder om anonymitet og herefter omtaler mulige lovovertrædelser i en dansk virksomhed, vil det som udgangspunkt være i strid med tavshedspligtsreglerne at fortælle Carlsberg om henvendelsen,« siger Frederik Waage.

Han mener, at sagen berører et »centralt tema«: Nemlig det tætte samarbejde mellem danske ambassader og store danske virksomheder ude ud i verden.

Forløbet viser ifølge Lars Johannsen, lektor og ekspert i korruption ved Aarhus Universitet, at danske myndigheder er dårligt gearet til at håndtere den slags sager.

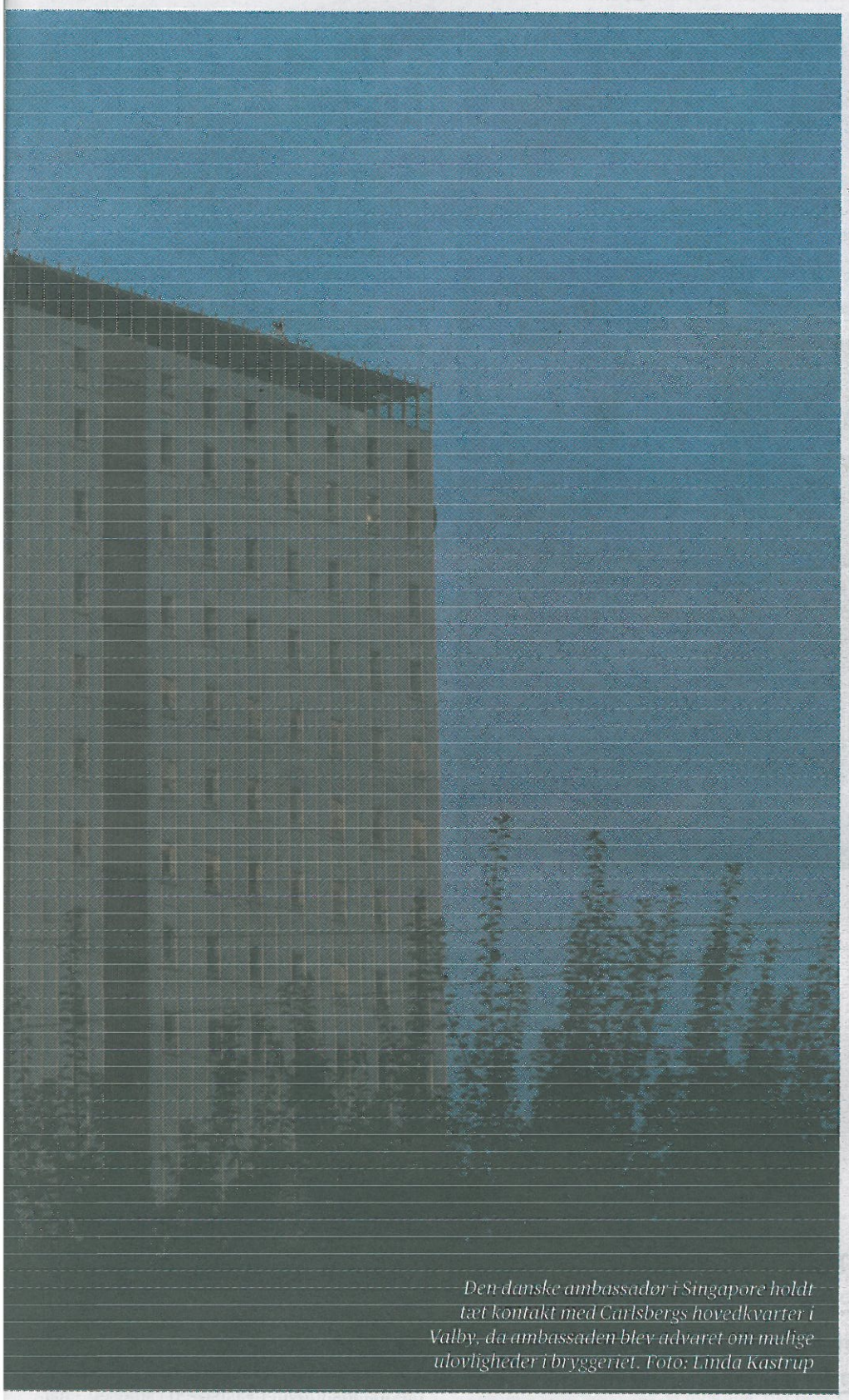
»Det er da slående, at man ikke kan henvende sig til en dansk ambassade som whistleblower med anklager om ulovligheder og så forvente anonymitet,« siger Lars Johannsen.

Spurgte om råd

Det tætte parløb mellem ambassadøren og Carlsberg i den opsigtsvækkende sag oprulles i dokumenter fra Udenrigsministeriet, Berlingske har fået aktindsigt i.

Den danske ambassade i Singapore modtog første gang en henvendelse fra en repræsentant for C. P. Khetan i juli 2019.

Forretningspartneren anmodede om et mø-

Den danske ambassadør i Singapore holdt tæt kontakt med Carlsbergs hovedkvarter i Valby, da ambassaden blev advaret om mulige ulovligheder i bryggeriet. Foto: Linda Kastrup

FAKTA

Ministerium overdrager Carlsberg-sag til politiet

En opsigtsvækkende advarsel om mulige ulovligheder i Carlsbergs indiske datterselskab bliver nu en sag for politiet.

»Udenrigsministeriet har besluttet, at relevante dokumenter i sagen oversendes til SØIK (Bagmandspolitiet, red.) til brug for deres undersøgelse,« skriver Udenrigsministeriet til Berlingske.

Berlingske kunne mandag afdække, at Carlsbergs mangeårige partner i Indien, forretningsmanden C. P. Khetan, i sommer gik til den danske ambassadør i Singapore og advarede om korruption og andre ulovligheder i bryggeriets indiske datterselskab.

Dengang undlod ambassadør Dorte Bech Vizard at gå til myndighederne, fordi der manglede »konkrete oplysninger« om anklagerne, har Udenrigsministeriet oplyst. Samtidig har ministeriet fastholdt, at man dengang håndterede advarslen fra Carlsbergs partner helt efter bogen.

Men ikke desto mindre har ministeriet nu ændret ambassadørens beslutning og overdraget sagen til politiet med den begrundelse, at »det er SØIK, der vurderer, om der er tale om korruption«.

Ministeriet vil ikke uddybe, hvornår og med hvilken begrundelse beslutningen er truffet.

de den danske ambassadør, Dorte Bech Vizard, fordi han ville »opdatere hende på den seneste situation, der havde udviklet sig med Carlsberg, og som kunne kræve, at man orienterede myndighederne i Danmark og Singapore«, lød det i en e-mail til ambassadørens sekretær.

Allerede samme dag videresendte ambassadør Dorte Bech Vizard henvendelsen til en af Carlsbergs topfolk i Danmark og orienterede bryggerikoncernen. Desuden bad hun Carlsberg om råd om, hvordan ambassaden burde håndtere sagen.

»Jeg hører gerne fra Carlsberg, hvad der er baggrunden for denne anmodning, og hvilke forslag, Carlsberg måtte have til håndteringen af henvendelsen,« skrev ambassadøren i en e-mail til en underdirektør med ansvar for globale forretningsanliggender i Carlsberg.

Underdirektøren i bryggerikoncernen svarede, at han ville give »en mere fyldig opdatering over telefonen«, og ambassadøren kvitterede:

»Tak for info. Jeg tager mødet og lytter. Du hører nærmere.«

Få dage senere mødtes ambassadøren med Carlsbergs forretningspartner, C. P. Khetan. Og også dette møde blev Carlsberg efterfølgende orienteret om.

I et notat om mødets indhold, som Berlingske kun har fået delvist aktindsigt i, fremgår det, at C. P. Khetan blandt andet »ønskede at vide, om der findes en anonym dansk whistleblowerordning«.

Ambassaden oplyste Carlsberg-partneren om, at den »er forpligtet til at rapportere viden, vi måtte komme i besiddelse af, om tilfælde af korruption i danske virksomheder til de danske myndigheder«.

Efter mødet var ambassadøren atter i tæt kontakt med Carlsbergs hovedkontor om sagen, og parterne aftalte bl.a. at drøfte sagen telefonisk, viser dokumenterne.

Berlingske har trods flere forespørgsler ikke fået udleveret telefonnotater fra Udenrigsministeriet, som kunne belyse eventuelle telefonsamtaler mellem ambassaden og Carlsberg om sagen.

Professor Frederik Waage undrer sig over den tætte kommunikation mellem en dansk myndighed og den anklagede part i en sag om potentielle ulovligheder.

»Der kan stilles spørgsmålstegn ved, hvad det er, ambassaden drøfter så indgående med Carlsberg, og hvorfor ambassadøren overhovedet tager det op med bryggeriet,« påpeger han.

Berlingske har forgæves forsøgt at få en kommentar fra ambassadør Dorte Bech Vizard, der henviser til Udenrigsministeriet.

»Det har nok været en sovepude for myndighederne, at vi igen og igen kåres som et af verdens mindst korrupte lande.«

LARS JOHANNSEN, LEKTOR OG EKSPERT I KORRUPTION VED AARHUS UNIVERSITET

Udenrigsministeriet skriver til Berlingske, at det ifølge ministeriet var helt naturligt at informere Carlsberg om henvendelsen. Allerede i 2017 havde bryggeriet nemlig henvendt sig til Udenrigsministeriet for at orientere om en kommerciel konflikt mellem Carlsberg og partneren C. P. Khetan - en sag, Berlingske omtalte mandag. Og mødet handlede ifølge ambassaden særligt om denne konflikt.

»Det fulgte naturligt af denne dialog at informere Carlsbergs hovedkontor om det møde, der havde været med samarbejdspartneren om den kommercielle konflikt,« skriver ministeriet til Berlingske.

Præciserer retningslinjer

Udenrigsministeriet afviser samtidig, at ambassadøren har handlet i strid med ministeriets retningslinjer om antikorruption. Retningslinjer, som ellers pålægger enhver medarbejder at vurdere anklager om korruption og dernæst reagere behørigt.

Alligevel vælger ministeriet nu at præcisere sine retningslinjer på området.

»Der er tale om et felt, som kan være svært at navigere i, og derfor har Udenrigsministeriet taget initiativ til yderligere at præcisere sine retningslinjer på området,« lyder det.

Ministeriet vil ikke svare på, hvordan man konkret vil præcisere sine retningslinjer.

Præcis hvor detaljeret, ambassaden orienterede Carlsberg om anklagerne om korruption og andre ulovligheder, er uklart ud fra materialet. Dette vil ministeriet ikke uddybe.

Uanset hvad burde Udenrigsministeriet have håndteret sagen anderledes, mener Steven Sampson, professor emeritus i socialantropologi med speciale i korruption ved Lunds Universitet.

»Selv om der tidligere har været et forløb mellem ministeriet og Carlsberg om den kommercielle konflikt, så burde ministeriet have udvist større forsigtighed allerede ved den første henvendelse fra forretningspartneren, når han nævner forhold, der kan kræve involvering af myndighederne. Især set i lyset af han efterfølgende efterspørger beskyttelse som whistleblower,« siger Steven Sampson:

»Selvfølgelig kan forretningspartneren have nogle interesser, men det har faktisk ikke noget med sagen at gøre. Hvis informationerne er troværdige, er motiverne underordnede. Om der er hold i en anklage, må en myndighed som SØIK (Bagmandspolitiet, red.) vurdere.«

For Lars Johannsen, lektor og ekspert i korruption ved Aarhus Universitet, understreger sagen, at danske myndigheder ikke er gearet til at håndtere den slags henvendelser.

»Det har nok været en sovepude for myndighederne, at vi igen og igen kåres som et af verdens mindst korrupte lande,« siger han.

Udenrigsministeriet har et tæt og indbringende samarbejde med Carlsberg på en lang række markeder verden over. I alt har Carlsberg betalt Udenrigsministeriet tæt på 1,5 millioner kroner for diverse ydelser - såsom rådgivning - fra 2017 til 2019, viser Berlingskes aktindsigt.

Berlingske kunne i efteråret første gang afdække, hvordan chefer i Carlsbergs indiske datterselskab bestak lokale embedsmænd. Dette fik Carlsberg til at søsætte en større undersøgelse, der fortsat er i gang.

Som Berlingske skrev mandag, bestyrker de nye oplysninger om forretningspartnerens advarsel til ambassaden ifølge eksperter mistanken om ulovligheder. Selv opfatter Carlsberg anklagerne fra C. P. Khetan som led i føromtalte kommercielle konflikt mellem parterne, hvor der er et større millionbeløb på spil.

Men »uanset motiverne bag anklagerne, så tager vi altid compliancesager meget seriøst og behandler dem ifølge vores politikker,« har bryggeriet oplyst til Berlingske.